ఈ ఆడాళ్ళతో ఇదే చిక్కు!

తను చెప్పేది శ్రద్ధగా వినే సహృదయుడైన భర్త కంటే అడదికోరే వరమంటూ ఏం ఉంటుంది. అందుకనే ఏ రాత్రికి ఆ రాత్రి -- ఆ నాటి నారీ విమోచన సంఘం వివరాలు వేణుకి అందిస్తుంది, ఎడ్వకేటు ఇందిర. భార్య నుంచి ఏ రాత్రికి ఆ రాత్రి అందుకుందామని పగలంతా భర్త ఎదురు చూసే విశేషాలు యివేనా అనిపిస్తుంది వేణుకి.

అయినా అతను కార్యవాది. ఓపికపట్టి కొంతసేపు సహృదయుడిగా ఉండగలిగిన భర్త తర్వాత చాలాసేపు రసహృదయుడిగా రాణించవచ్చు అని అతనికి తెలుసు. అతని మరో ఆలోచన కూడా ఓ మొట్టికాయ వేసి మనసుని వెనక్కి లాగుతుంది. ఆ స్పర్శసుఖం స్వర్గమయమే. కాని సాటి మనిషి మంచికోసం కొట్టుకుపోయే ఆ అత్యున్నత వ్యక్తిత్వంతో తన సాహచర్యం మాత్రం తక్కువ అదృష్టమా!

'నారీ విమోచన సంఘం' అనేది స్త్రీల హక్కుల కోసం అహర్నిశలూ పోరాడే ఓ ప్రగతి శీలక సంస్థ' అడ్వకేటు ఇందిరకాక డాక్టరు మీనాక్షీ, సైకాలజీ ప్రొఫెసరు కనకలతా ..... ఇలా వివిధ

భాగాల నిష్ణాతులు తలొకరూ ఉన్నారు. సంఘ శ్రేయస్సు కోసం నిస్వార్థంగా పనిచేసే ఆ సమిష్టికృషికి ఇందిర ఒక వెన్నెముక. తక్కిన సభ్యురాళ్ళలా ఆమెకి ఇంటి బాధ్యతలు అనేవి ఇంచుమించు లేవనే చెప్పాలి. నెత్తిమీద పెట్టుకునే భర్తేకాక కన్నకూతురి కంటె ఎక్కువగా చూసుకునే అత్తగారు మాటవరసకయినా తన స్వేచ్ఛకి అడ్డురాకపోవడం ఆ ఉద్యమానికి మరింత ఊపిరి.

అత్తగారు వరలక్ష్మికి ఆ ఇంట్లో ఇటుపుల్ల అటుతీసి పెట్టవలసిన అవసరంలేదు. అయినా అందరు నౌకర్లని అజమాయిషీ చెయ్యడం అదేం తక్కువ బాధ్యతకాదు. అత్తగారు శాంత స్వభావం తలుచుకుంటే ఎంతో ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది తనకి. ఎలాగైనా అత్తగారికి కోపం తెప్పిద్దామని ఇందిర దుందుడుకు స్వభావం చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ దిగదుడుపు అయాయి! వేణుకి అయిదోపదో నడుస్తున్నప్పుడు కాబోలు, బ్యాంకులో కాషియరుగా పని చేస్తున్న వాళ్ళ నాన్నగారు ఏదో పెద్దమొత్తమే చేజిక్కించుకుని పరారీ అయారుట అంతే, మరి ఆయన భోగట్టా లేదు, అప్పట్నుంచీ కొడుకు బాధ్యత నెత్తినవేసుకుని ఇంతటి ప్రయోజకుణ్ణి చేసిందిగాని వరలక్ష్మి భర్తని పల్లెత్తుమాట అనదే! పైగా 'ఎక్కడో అక్కడ వారు కులాసాగా ఉంటే అంతే చాలు' అనే అత్తగార్ని పరికిస్తే మరింత మతిపోతుంది ఇందిరకి.

ఈ క్షమాగుణం చూసి గౌరవించాలా, ఈ చచ్చుతనం చూసి నిలదియ్యాలా? ఏదైనా వాదనకి దిగితేకదా ఇదేమని అడగడానికి! తెల్లారి, తలారా స్నానం చేసి, దేవుడికి దీపం పెట్టుకుంటే గాని వచ్చి మంచినీళ్లు ముట్టుకోని అత్తగారే స్వహస్తాలతో తమిద్దరికీ బెడ్‌కాఫీన ఇస్తూంటే, ఏం చూసి తప్పుపట్టడం? 'ఏమిటీ, అమ్మని చూస్తూ అలా ఉండి పోయావ్, దేన్ని గురించి నీ ఆలోచన?' అనే భర్త ప్రశ్నకి తుళ్ళిపడి ఇటు తిరిగి మామూలు ధోరణిలోకి వచ్చేసింది ఇందిర.

ఓ వారం రోజుల క్రిందటదాకా 'నారీ విమోచన సంఘం' కష్టాల కాల్చుల కథలలోనే నిమగ్నమయి పోయి ఉంది. పురుషాహంకారానికి బలి అయిన కలకంఠి కన్నీటిగాథలు ఒకటా రెండా? పదహారేళ్ళ వసంత ఓనాడు సంఘ కార్యాలయాన్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చి తమ దీనగాథ చెప్పుకోవడంతో వారి కార్యక్రమాలకి కొత్త మలుపూ ఊపూ వచ్చినట్టయింది.

వసంత తల్లి పేరు వసుంధర. వసంతకి మెట్రిక్ చదువుతున్న తమ్ముడు కూడా ఉన్నాడు. ఈ పిల్లల్నిద్దర్నీ పెట్టుకుని వసుంధర అన్నగారింట్లో రాజోలులో ఉంటోందిట. వసుంధర హైస్కూల్లో లెక్కల టీచర్‌గా పనిచేస్తోందిట. తండ్రి గురించి వసంతా తమ్ముడూ ఏవేవో విన్నారుగాని మంచి క్రమశిక్షణలో పెంచిన తల్లి ముందు ఏది అడగడానికీ వాళ్ళకి భయం.

ఇలా ఉండగా వసంతకి ఏదో పెళ్ళి సంబంధం వచ్చిందిట. ఆ కుర్రాడు వసంత కళ్ళకి ఎంతో నచ్చాడుటకూడా. కాని వీళ్ళ కుటుంబ చరిత్ర భోగట్టా చేసి వాళ్ళు ఒప్పుకోలేదుట.

'ఈవిడ తిన్ననైందే అయితే మొగుడు వేరే ఇంకోదాన్ని పెట్టుకుని మరో కాపరం ఎందుకు అఘోరిస్తాడూ! ఇంత కన్న మంచి సంబంధమే దొరక్కపోయిందా!' అని కొట్టిపారేశారుట.

వసంత ఎంతగా కుమిలిపోయిందో అంతగా తిరగబడాలని నిశ్చయించుకుంది. ఆ పిల్లల దృష్టిలో తల్లి ఓ దేవత. అలాంటిది తప్పెందుకు చేసి ఉంటుంది? నాన్నదే తప్పు అయిఉండాలి అనుకుని ఎక్కడో ఈ సంఘం గురించి చదివి వీళ్ళతో వచ్చి చెప్పి వెళ్ళిందిట.

'అదేనా, మోహన్రావు కేసేనా?' అని అడిగాడు వేణు. అవునంటూ, ఆ సంస్థ వెలుగులోకి

తెచ్చిన మరిన్ని వివరాలు చెప్పింది ఇందిర.

వసుంధర భర్త మోహన్రావు మహా రాజాస్ కాలేజీలో కెమిస్ట్రీ రీడరుగా పనిచేస్తున్నాడు. ప్రైవేటు చెప్పించుకోడానికి ఇంటికి వచ్చే కళ్యాణి అనే తనకంటే పన్నెండేళ్ళ చిన్న అమ్మాయితో పబ్లిగ్గా కాపరం వెలిగిస్తున్నాడుట. వాళ్ళకి ముగ్గురో నలుగురో పిల్లలు కూడానుట.

'ఇందులో వింతేమిటంటే మోహన్రావు కళ్యాణికి కేవలం చేరదీయడం కాదట. మా సంస్థ ఇన్వెస్టిగేషన్లో ఏమని తేలిందో తెలుసా, వాళ్ళకి రిజిష్టరాఫీసులో పెళ్లైందిట!'

'ఏం దారుణం! మొదటి భార్య బతికుండగా భర్త రెండో పెళ్ళి చేసుకోడం చట్టరీత్యా నేరం అనుకుంటాను! అలా చేసుకున్న వాళ్ళకి 'కోర్టు చేసే పెళ్ళి' వేరే ఉందంటారు?'

భర్త అడిగిన పద్ధతికి నవ్వుతూ ఇందిర చెప్పిందిదీ.

"అవును. 494 భారత శిక్షాస్మృతి కింద ఇలాంటి నేరస్థులకి ఏడేళ్ళ శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానం విధించవచ్చు. లేదా దానితో పాటు అపరాధరుసుము కూడా చెల్లించవలసిరావచ్చు."

"మరి అన్నీ తెలిసి ఎందుకు ఊరుకున్నావు? వీడిక్కడ పూలరండిలాకులకడమేమిటి, అక్కడ ఏ పాపం ఎరుగని వీడికూతురు వసంతకి వచ్చిన సంబంధం తప్పిపోవడమేమిటి? ఇలాంటివి చక్కదిద్దకపోతే మీ వారీ విమోచన సంఘాలు దేనికి?"

"మోహన్రావుకి బుద్ధి చెప్పడం ఎలా అని మీ ఉద్దేశ్యం?"

"మీ వాళ్ళు పరిశోధించి అతనికి రెండో పెళ్లైందని సాక్ష్యం సంపాదించారు కదా ఇంకా ఆలస్యం దేనికి? అతని మీద వెంటనే కేసెందుకు పడేశావు కాదు?"

'అది నేరమని తెలిసినా ప్రతివ్యక్తికీ ఆ నేరస్థుడిమీద చర్యతీసుకునే అవకాశం న్యాయశాస్త్రం కల్పించలేదు గనక"

"అంటే?"

"ఈ ప్రత్యేకమైన పరిస్థితుల్లో ఇటు బాధ్యతగల పౌరులుగాని, అటు సంఘ భద్రతని పరిరక్షించే రక్షకభటులుగాని కేసు పెట్టే వీలు కల్పింపబడలేదు. కోర్టు గుర్తించడానికి వెసులుబాటులేదు. బాధితురాలు తప్ప మరెవరు కేసుపెట్టినా కోర్టు కాగ్ని జన్సు తీసుకోదు"

"సాధారణంగా ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మోసగించబడేది అమాయకురాలైన ఆడదే అయివుంటుంది. ఇలా కేసు పెట్టవచ్చునని ఆమెకీ తెలియకపోయి ఉండొచ్చు. మరి ఇలాంటి న్యాయసూత్రాల వల్ల ఎవరికేం లాభం?"

'న్యాయసూత్రాల నిర్దేశం మీరనుకున్నంత తేలికగా జరగదు. ప్రతీవాడికీ ప్రతీదానికీ కోర్టు ఎక్కే హక్కు కల్పించబడితే అది దుర్వినియోగం అవడానికే ఎక్కువ అవకాశం ఉంది. వీడు చేసుకున్న ఈ రెండోపెళ్ళి రహస్యంగా జరిగింది అనుకుందాం. ఈ వెధవచేసిన ఘనకార్యం గుర్తించి అంతకుమించిన మరో దొంగవెధవ ఇది బయటపెడతానని బెదిరించి బ్లాక్మెయిల్ చేస్తే?'

'అదంతా నాకు తెలీదు గాని ఈ సూత్రాలలో ఇలాంటి లొసుగులున్నాయి కాబట్టే ప్రతీవాడూ దర్జాగా రెండో పెళ్ళికి సిద్ధమైపోతున్నాడు. ఆ మొదటిపెళ్ళాం ఎవరి పంచన హీనంగా పడిఉందో తలుచుకుంటే ఎంతకష్టంగా ఉంటుందంటావు!"

"అది తలచుకుని మనసు గిలగిల కొట్టుకుంది కాబట్టే ఇవాళ మీనాక్షికారులో మేమిద్దరం

రాజోలు వెళ్ళొచ్చాం .... ఈ కేసులో భార్యమాత్రమే భర్తమీద దావా వెయ్యడానికి అర్హత కలది కదా, ఆ సంగతి చెప్పిరాడానికి."

ఇలాంటి ఇన్స్టెంట్ యాక్షనంటే వేణుకి ఎంతో ఇష్టం. ఎంతో ప్రశంసతో ఆమెవైపు చూశాడు. ఇందిర మొహంలో రోజూకనబడే కళ కనపడక అతను గతుక్కుమన్నాడు.

'మేమిద్దరం ఎంత నచ్చచెప్పినా వసుంధర భర్తమీద న్యాయరీత్యా చర్య తీసుకోడానికి అంగీకరించలేదు' ఆమె దగ్గిర బంధువులూ, అందర్నీమించి ఆమె కింత నీడకల్పించిన అన్నావదినా ఎన్నాళ్ళనుంచో ఎంతగానో చెబుతున్నారట, కీలకమైన ఈ పాయింటు ఆమెకు ఎప్పట్నుంచో తెలుసునట. అయినా వసుంధర ఏ విధంగా చెప్పినా ఒప్పుకోలేదు."

"తామేదో త్యాగమూర్తులని ఈ పతివ్రతలు భ్రమపడుతున్నారేమో, చేజేతులా మొగాళ్ళని మోసగాళ్ళుగా తీర్చిదిద్దుతున్నారు! న్యాయం తమకి కల్పించిన హక్కుల్ని వదులుకుంటే ఈ సంగతి మీరెందుకు ఆవిడలో నాటలేకపోయారు?"

వేణు ఆవేశం చూసి ఇందిర ముచ్చట పడుతూ వసుంధర ఆఖరిమాటగా ఇలా అందని చెప్పింది.

"నా కేదో మేలుచేద్దామని ఇంత దూరం వచ్చారు. కృతజ్ఞురాల్ని. కాని ఈ రోజు నేను వారిమీద కేసువేసి సాధించేది ఏమిటంటారు! ఆయనకి శిక్ష పడుతుంది ఉద్యోగం ఊడుతుంది. రెండోపెళ్ళి చెల్లదు గనక కళ్యాణికి పిల్లలకీ గుర్తింపు ఉండదు. ఆయనా, వారిని నమ్మిన కుటుంబమూ వీధినపడితే నాకేం ఒరుగుతుంది? ఆఖరిమాటగా ఇందిర ఇలా అంది.

'మొగుడి పాపం మొదటిభార్యతో పూర్తికాలేదు వాళ్ళ పిల్లల్ని చుట్టుకుంది వాళ్లేంపాపం చేశారని చెప్పచూసినా ఆ మొండిమనిషి దగ్గిర జవాబు సిద్ధంగానే ఉంది.

"అనాలని నిర్ణయించుకున్న పాడు లోకం ఎప్పుడూ ఏదో అంటూనే ఉంటుంది మీరు చెప్పినట్టు చేస్తే మాత్రం మొగుడిమీద కేసు నడిపిన ఆడదాని పిల్లలుగా ఆడిపోసుకోరంటారా!'

నీరసంగా పెదవి విరుస్తూ ఇందిర వచ్చేసింది ఒక్కొక్కప్పుడు అనిపిస్తుంది, వాళ్ళ బాగుకోసం మేంశ్రమించినా అర్థంచేసుకుని సహకరించని వాళ్ళని మేం ఏం చెయ్యగలమని! ఈ ఆడాళ్ళతో ఇదే చిక్కు." అని పూర్తి చేసింది, తనో ఆడదాన్నని ఆ క్షణం మరిచిపోతూ! అది గుర్తుచెయ్యడాని కన్నట్టు వేణు బెడ్రూం తలుపులు చటుక్కున బిగించాడు.

అయితే వాళ్ళిద్దరూ గుర్తించనిది ఒక్కటే. కొడుకూ కోడళ్ళ ఏకాంతానికి కలలో అయినా భంగం కలిగించి ఎరగని వరలక్ష్మి అప్రయత్నంగా ఆ మాటలన్నీ ఆ పక్కగది సోఫాలో పడుకుని వింది! వాళ్ళు పూర్తిగా నిశ్శబ్దంలోకి జారుకున్నాక ఆమె మనసు మేలుకుంది.

ఆ వసుంధర కథలాంటిదే తనది కూడా!

పెళ్లైననాటికి తనకి తెలీదు, ప్రాణాధికంగా ప్రేమించిన మేనమామ కూతుర్ని కాదని, పెద్దల ఒత్తిడిమీద ఆయన తనని చేసుకున్నారని, గుండెదిటవుగల మగాడు కాబట్టి తన మొగుడు సరిపెట్టుకున్నాడు గాని మేనమామ కూతురు తట్టుకోలేక పోయింది. ఆ అయిదేళ్ళల్లో ఎన్ని ఆత్మహత్యా ప్రయత్నాలు చేసిందో .... వేరే పెళ్లి నిర్ణయిస్తే ఆ రాత్రే నూతిలో పడతానని ప్రతిజ్ఞ చేసిందట. మేనమామ ఏడుస్తూ రాసిన ఉత్తరం వరలక్ష్మి చేతిలో పడింది. అంతే ఆ త్యాగమూర్తి

అప్పటికప్పుడు ఓ నిర్ణయానికి వచ్చేసింది.

మొగుడు బ్యాంకు డబ్బు దొంగిలించి పారిపోవడం అనేది అతన్ని ఆ ఊరు దాటించే కట్టుకథ. తనే కొడుకుని తీసుకుని పుట్టింటికి వచ్చేయ్యడానికి అదో మిష. ఆ తర్వాత ఎన్నిరకాల పాట్లు పడిందో ..... ఇంతకీ ఉన్న ఒక్కకొడుకూ బుద్ధిమంతుడు అన్నీ స్కాలర్ షిప్పులమీద చదువుకుని ఇంతటి ఉద్యోగస్థుడయ్యాడు. ఆ మేరకైనా తను అదృష్టవంతురాలే.

వాళ్ళు ఏ రంగూనో పారిపోయి పెళ్ళి చేసుకున్నారని గాలి కబురు విన్నది. తన మొగుణ్ణే తప్ప ఆ మేనమామ కూతుర్ని వరలక్ష్మి చూడనైనా లేదు. అయితేనేం, ఆమెని అంత గాఢంగానూ తన భర్త ప్రేమించాడని తనకి తెలిశాక పగ అనేది మొదట్లో పంతంగా, సాధన మీద త్యాగంగా, మార్చుకోగలిగింది.

వరలక్ష్మి నవ్వుకుంది. " ఈ ఆడాళ్ళతో ఇదే చిక్కు" అనే కోడలి మాటవిని నిన్న మొన్నటి చిన్నపిల్ల, దీనికేం తెలుసు! స్త్రీని మాత్రమే 'క్షమయా ధరిత్రీ' అంటారు. ప్రేమించడం వీళ్ళ జన్మహక్కు. ప్రేమించడం కోసం ఎంత త్యాగానికైనా వెనుదియ్యరు. మామూలు న్యాయసూత్రాలు వీళ్ళని రక్షించలేవని తెలుసుగనక వాటిని ఆశ్రయించరు. వారివారి జీవితాలు నిర్దేశించిన ధర్మసూక్ష్మాలు వారికి వేరే ఉంటాయి. వాటికే కట్టుబడతారు, పదిమందికోసం పాటుబడే నారీ విమోచనోద్యమ సంఘాల నిజాయితీని వారూ శంకించరు గాని ఉద్రేకం తగ్గించుకుని జీవితానుభవం జోడిస్తే మరింత సంఘ సేవికలు కాగలరు.

పడకటింటి పులకరింపులు లీలగా చెవిని బడడంతో తనింక అక్కడ ఉండకూడదని వరలక్ష్మి గ్రహించి సోఫా మీంచి లేచి నెమ్మదిగా మెట్లుదిగి కిందకి తనగదికి వచ్చేసింది. ఈ సుఖ సోపానాలలో తన పాత్ర గుర్తింపు వచ్చేసరికి తెరిచిఉన్న కిటికీలోంచి వచ్చే నైట్ క్వీన్ పరిమళంలా ఆమె గుండె గుబాళింపుతో ఘుమఘుమలాడి పోయింది.

(జ్యోతి మాసపత్రిక, ఆగస్టు '85)